חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח–2018[1]

פרק א': הגדרות

הגדרות
(תיקון התשע"ט)

1. בחוק זה –

"אדם שאינו עוסק" – לרבות עוסק שלא במסגרת עסקו;

"בנק הדואר" – החברה הבת כהגדרתה בחוק הדואר; ואולם עד תום היום שלפני היום הקובע כמשמעותו לפי סעיפים 56 ו־57(ג) לחוק הדואר (תיקון מס' 11), התשע"ב–2012, יקראו את ההגדרה "בנק הדואר" כך:

""בנק הדואר" – החברה כהגדרתה בחוק הדואר, בנותנה את השירותים הכספיים מטעם החברה הבת; לעניין זה –

"החברה הבת" – כהגדרתה בסעיף 88יא(א) לחוק הדואר;

"היום הקובע" – כמשמעותו לפי סעיפים 56 ו־57(ג) לחוק הדואר (תיקון מס' 11), התשע"ב–2012;

"השירותים הכספיים" – כהגדרתם בחוק הדואר.";

"בעל רישיון למתן אשראי" – בעל רישיון למתן אשראי לפי סעיף 12 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;

"בעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי" – בעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי לפי סעיף 12 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;

"בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי" – בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי לפי סעיף 25ב לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;

"גוף פיננסי מפוקח" – כל אחד מאלה:

(1) תאגיד בנקאי;

(2) בנק הדואר;

(3) בעל רישיון למתן אשראי או בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי, העוסק בניכיון שיקים, שטרי חליפין ושטרי חוב;

(4) בעל רישיון למתן שירות בנכס פיננסי;

(5) מוסד לגמילות חסדים כהגדרתו בחוק להסדרת מתן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית על ידי מוסדות לגמילות חסדים, התשע"ט–2019;

"היסב", "מסב", "נסב" ו"נפרע" – כמשמעותם בפקודת השטרות;

"הלוואה" – כל עסקת אשראי וכן ניכיון שטר;

---

1. ס"ח 2710, התשע"ח (18.3.2018), עמ' 428. הצ"ח – ממשלה 945, התשע"ה, עמ' 962.
תיקונים: ס"ח 2782, התשע"ט (13.1.2019), עמ' 294. הצ"ח – ממשלה 1090, התשע"ז, עמ' 624; ק"ת 9727, התשפ"ב (11.11.2021), עמ' 872.

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

"ועדת החוקה" – ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת;

"חוק איסור הלבנת הון" – חוק איסור הלבנת הון, התש"ס–2000;

"חוק בנק ישראל" – חוק בנק ישראל, התש"ע–2010;

"חוק הבנקאות (רישוי)" – חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א–1981;

"חוק הדואר" – חוק הדואר, התשמ"ו–1986;

"חוק הגנת הפרטיות" – חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א–1981;

"חוק מיסוי מקרקעין" – חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג–1963;

"חוק מס ערך מוסף" – חוק מס ערך מוסף, התשל"ו–1975;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז–1977;

"חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו–2016;

"יום התחילה" – יום תחילתו של חוק זה כאמור בסעיף 39(א);

"יום התחילה המאוחר" – יום תחילתן של ההוראות המנויות בסעיף 39(ב);

"מזומן" – שטרי כסף ומטבעות שהם הילך חוקי בישראל, וכן מטבע חוץ;

"מחיר העסקה" – התמורה שהצדדים לעסקה הסכימו עליה בעבור הנכס או השירות, לרבות מס ערך מוסף, מס קנייה ובלו, וכן הוצאות הנלוות לעסקה שסוכמו עם מוכר הנכס או עם נותן השירות; לעניין זה –

(1) אין נפקא מינה אם חלק מהתמורה שולם שלא במזומן אלא בשווה כסף;

(2) במכירת כמה נכסים, לא יראו את המחיר המצטבר של כל הנכסים כמחיר של עסקה אחת, אלא אם כן הוסכם בין הצדדים על מכירתם בעת ובעונה אחת;

(3) בעסקה מתמשכת לקבלת שירות יראו כל תשלום שיש לשלם באופן תקופתי מעת לעת, כמחיר העסקה;

(4) במכר של זכות שכירות שהתמורה משולמת מעת לעת, ולא לשיעורין, יראו כל תשלום שיש לשלם כמחיר העסקה;

(5) בעסקה שנושאה הוא מזומן, ובכלל זה הפקדה, משיכה, העברה או המרה של מזומן, לא יראו את סכום המזומן כחלק ממחיר העסקה;

"מטבע חוץ" – כהגדרתו בחוק בנק ישראל;

"מכר" – לרבות הקניה בתמורה של זכות בעלות, זכות שכירות או כל זכות אחרת;

"מלכ"ר" – כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, למעט רשות ציבורית;

"המנהל" – כהגדרתו בפקודת מס הכנסה;

"מספר זהות" – כל אחד מאלה, לפי העניין:

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(1) לתושב – מספר הזהות במרשם האוכלוסין;

(2) לתושב חוץ – מספר דרכון או תעודת מעבר;

(3) לתאגיד – מספר הרישום במרשם המתאים;

"המפקח על הבנקים" – המפקח שהתמנה לפי סעיף 5(א) לפקודת הבנקאות;

"מקרקעין" – כהגדרתם בחוק מס ערך מוסף;

"נכס" – מיטלטלין, מקרקעין וזכויות, לרבות נכסים בלתי מוחשיים;

"עוסק" – מי שמוכר נכס או נותן שירות במהלך עסקיו, לרבות מלכ"ר;

"עורך דין" – אדם המורשה לעסוק בעריכת דין לפי הוראות הפרק החמישי לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961;

"עסקה" – מכירה או קנייה של נכס או מתן שירות או קבלתו;

"פקודת הבנקאות" – פקודת הבנקאות, 1941;

"רואה חשבון" – כמשמעותו בחוק רואי חשבון, התשט"ו–1955;

"רשות ציבורית" – רשות מרשויות המדינה, רשות מקומית וכל גוף אחר הממלא תפקיד ציבורי על פי דין;

"שיק" – כמשמעותו בסעיף 73 לפקודת השטרות;

"שירות" – כל עשייה בתמורה למען הזולת שאינה מכר, למעט תמורה הניתנת כשכר עבודה;

"שכר עבודה" – כהגדרתו בחוק הגנת השכר, התשי"ח–1958;

"תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי);

"תייר" – כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף;

"תשלום במזומן" – סכום המשולם או הניתן במזומן, לפי העניין, למעט סכום הנמוך מבין אלה:

(1) סכום בשיעור של 10% ממחיר העסקה, מסכום המתנה, מסכום התרומה או מסכום ההלוואה, לפי העניין;

(2) הסכום הנקוב בפרט (1) או (2) לתוספת הראשונה, לפי העניין;

"תשלום בשיק" – סכום המשולם או הניתן באמצעות שיק, לפי העניין.

פרק ב': הגבלות על שימוש במזומן ובשיקים

הגבלות על תשלומים במזומן

2.[1] (א) לא ייתן עוסק ולא יקבל תשלום במזומן בעבור עסקה במסגרת עסקו, אם מחיר העסקה עולה על הסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה.

---

1. עפ"י 2 צווים שפורסמו בק"ת 8193, התשע"ט, עמ' 3046, הוראת סעיף 2 לחוק לא תחול על תשלום במזומן שניתן או התקבל ע"י: שירות הביטחון הכללי; חטיבת המודיעין בשב"ס; האגף לחקירות ולמודיעין במשטרה; הרשות להגנת עדים.

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(ב) לא יקבל אדם שאינו עוסק תשלום במזומן בעבור עסקה, אם מחיר העסקה עולה על הסכום הנקוב בפרט (2) לתוספת הראשונה.

(ג) לא ייתן אדם שאינו עוסק תשלום במזומן לעוסק בעבור עסקה במסגרת עסקו של העוסק, אם מחיר העסקה עולה על הסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה.

(ד) לא ייתן אדם שאינו עוסק לאדם אחר שאינו עוסק תשלום במזומן בעבור עסקה, אם מחיר העסקה עולה על הסכום הנקוב בפרט (2) לתוספת הראשונה.

(ה) לא יקבל עוסק תשלום במזומן מתייר בעבור עסקה במסגרת עסקו, ולא ייתן תייר לעוסק תשלום במזומן בעבור עסקה במסגרת עסקו של העוסק, אם מחיר העסקה עולה על פי חמישה מהסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה, ואם שונה הסכום האמור לפי הוראות סעיף 33(ב) - אם מחיר העסקה עולה על 40,000 שקלים חדשים.

(ו) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), לא יקבל עורך דין או רואה חשבון במסגרת מתן שירות עסקי ללקוח, סכום במזומן העולה על הסכום הנקוב בפרט (1) או (2) לתוספת הראשונה, לפי העניין, לכל שירות עסקי; לעניין זה, "שירות עסקי" - כהגדרתו בסעיף 28ב לחוק איסור הלבנת הון.

(ז) לא ייתן אדם ולא יקבל תשלום במזומן כשכר עבודה, כתרומה או כהלוואה, אם סכום שכר העבודה, התרומה או ההלוואה עולה על הסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי הלוואה שנותן גוף פיננסי מפוקח.

(ח) לא ייתן אדם ולא יקבל תשלום במזומן כמתנה, אם סכום המתנה עולה על הסכום הנקוב בפרט (2) לתוספת הראשונה.

סייגים לתחולת ההגבלות

3. הוראות סעיף 2 לא יחולו -

(1) על תשלום במזומן בין קרובי משפחה, למעט לעניין שכר עבודה; לעניין זה, "קרוב משפחה" - בן זוג, הורה, הורה הורה, בן, בת, אח או אחות וילדיהם, נכד או נכדה ובני זוג של כל אחד מאלה, וכן אדם אחר הסמוך על שולחנו;

(2) על רשות מרשויות המדינה ששר האוצר, בהסכמת השר הממונה על ביצוע החוק שמכוחו פועלת הרשות, קבע בצו.

הגבלות על שימוש בשיקים והיסבם

4. (א) לא ייתן עוסק ולא יקבל, במסגרת עסקו, תשלום בשיק בעבור עסקה או כשכר עבודה, כתרומה, כהלוואה או כמתנה, בלי ששם מקבל התשלום בשיק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין.

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(ב) לא יקבל אדם שאינו עוסק תשלום בשיק העולה על 5,000 שקלים חדשים, בעבור עסקה או כשכר עבודה, כתרומה, כהלוואה או כמתנה, בלי ששמו נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין.

(ג) לא ייתן אדם שאינו עוסק לעוסק, במסגרת עסקו של העוסק, תשלום בשיק, בעבור עסקה או כשכר עבודה, כתרומה, כהלוואה או כמתנה, בלי ששם העוסק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין.

(ד) לא ייתן אדם שאינו עוסק לאדם אחר שאינו עוסק תשלום בשיק העולה על 5,000 שקלים חדשים, בעבור עסקה או כשכר עבודה, כתרומה, כהלוואה או כמתנה, בלי ששם מקבל התשלום בשיק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין.

(ה) לא יסב אדם שיק ולא יקבל נסב שיק מוסב, בלי ששמו ומספר זהותו של המסב נקובים בשיק.

(ו) לעניין סעיף זה –

(1) לא יראו תאגיד בנקאי, את בנק הדואר או בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי המקבל שיק לשם פירעונו כמקבל התשלום, והוראות סעיף קטן (ה) לא יחולו על מי שמסר לו את השיק לשם פירעונו;

(2) אין נפקא מינה אם נותן התשלום בשיק הוא המושך או המסב של השיק, או אדם אחר.

שימוש בשיק שהופרו לגביו הגבלות

5. לא יפרע תאגיד בנקאי, בנק הדואר או בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי שיק שמתקיימות לגביו אחת או יותר מההגבלות המנויות בתוספת השנייה.

פרק ג': עיצום כספי

עיצום כספי

6. (א) הפר עוסק הוראה מההוראות לפי חוק זה, כמפורט להלן, במסגרת עסקו, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, בשיעור כאמור בסעיף קטן (ג), מהתשלום במזומן, מהתשלום בשיק או מהשיק המוסב, לפי העניין:

(1) נתן או קיבל תשלום במזומן בעבור עסקה שמחירה עולה על הסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה, בניגוד להוראות סעיף 2(א);

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(2) קיבל תשלום במזומן מתייר בעבור עסקה שמחירה עולה על פי חמישה מהסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה, ואם שונה הסכום לפי הוראות סעיף 33(ב) – אם מחיר העסקה עולה על 40,000 שקלים חדשים, בניגוד להוראות סעיף 2(ה);

(3) נתן או קיבל תשלום במזומן כשכר עבודה, כתרומה או כהלוואה, שסכומם עולה על הסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה, בניגוד להוראות סעיף 2(ז);

(4) נתן או קיבל תשלום במזומן כמתנה שסכומה עולה על הסכום הנקוב בפרט (2) לתוספת הראשונה, בניגוד להוראות סעיף 2(ח);

(5) נתן או קיבל תשלום בשיק בלי ששם מקבל התשלום בשיק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 4(א);

(6) הסב שיק או קיבל שיק מוסב, בלי ששמו ומספר זהותו של המסב נקובים בשיק, בניגוד להוראות סעיף 4(ה);

(7) לא תיעד את אמצעי התשלום שבאמצעותו שילם תשלום או קיבל תקבול כאמור בסעיף 29.

(ב) (1) פרע תאגיד בנקאי שיק שמתקיימת לגביו אחת או יותר מההגבלות המנויות בתוספת השנייה, בניגוד להוראות סעיף 5, רשאי המפקח על הבנקים להטיל עליו עיצום כספי בשיעור כאמור בסעיף קטן (ג); על עיצום כספי כאמור יחולו הוראות סעיפים 14ט עד 14טו לפקודת הבנקאות, בשינויים המחויבים.

(2) פרע בנק הדואר שיק שמתקיימת לגביו אחת או יותר מההגבלות המנויות בתוספת השנייה, בניגוד להוראות סעיף 5, רשאי המפקח כהגדרתו בחוק הדואר להטיל עליו עיצום כספי בשיעור כאמור בסעיף קטן (ג); על עיצום כספי כאמור יחולו הוראות סעיפים 109ב1 עד 109ט1 לחוק הדואר.

(3) פרע בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי שיק שמתקיימת לגביו אחת או יותר מההגבלות המנויות בתוספת השנייה, בניגוד להוראות סעיף 5, רשאי המפקח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים להטיל עליו עיצום כספי בשיעור כאמור בסעיף קטן (ג); על עיצום כספי כאמור יחולו הוראות סעיפים 74 עד 93 לחוק שירותים פיננסיים מוסדרים.

(ג) שיעור העיצום מהתשלום במזומן, מהתשלום בשיק או מהשיק המוסב יהיה –

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(1) אם התשלום או השיק הוא עד 25,000 שקלים חדשים – שיעור של 15%;

(2) אם התשלום או השיק הוא מעל 25,000 שקלים חדשים ועד 50,000 שקלים חדשים – שיעור של 20%;

(3) אם התשלום או השיק הוא מעל 50,000 שקלים חדשים – שיעור של 30%.

הודעה על כוונת חיוב

7. (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי עוסק הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסעיף 6 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, תימסר למפר הודעה בכתב על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל, בין השאר, את אלה:

(1) פירוט המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה) המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 8;

(4) הסמכות להוסיף על סכום העיצום הכספי בשל הפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 10.

זכות טיעון

8. מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 7 רשאי לטעון את טענותיו, בכתב, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 45 ימים ממועד מסירת ההודעה, ורשאי המנהל להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת שלא תעלה על 45 ימים; ראה המנהל כי מתקיימות נסיבות שמצדיקות זאת, רשאי הוא לאפשר למפר לטעון את טענותיו לפניו.

החלטת המנהל ודרישת תשלום

9. (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 8, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 11.

(ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה בכתב לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו;

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי - ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.

(ד) לא טען המפר את טענותיו לפי הוראות סעיף 8, בתוך התקופה האמורה באותו סעיף, יראו את ההודעה על כוונת חיוב, בתום אותה תקופה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

הפרה חוזרת

10. בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, סכום השווה לעיצום הכספי הראשון; לעניין זה, "הפרה חוזרת" - הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה, כאמור בסעיף 6, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי.

סכומים מופחתים

11. (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בפרק זה, ובשיעורים שיקבע.

סכום מעודכן של העיצום הכספי

12. העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל כאמור בסעיף 8 - ביום מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגש ערעור לבית משפט לפי סעיף 17 ועוכב תשלומו של העיצום הכספי בידי המנהל או בית המשפט - יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.

תשלום העיצום הכספי

13. (א) המפר ישלם את העיצום הכספי בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 9.

(ב) המנהל רשאי, לבקשת מפר, להחליט על פריסת התשלום של העיצום הכספי ורשאי הוא להקטין את הפרשי ההצמדה והריבית.

הפרשי הצמדה וריבית

14. לא שילם המפר עיצום כספי במועד, ייווספו על העיצום הכספי, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כהגדרתם בסעיף 159 א(א) לפקודת מס הכנסה, עד לתשלומו.

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

גבייה

15. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה).

עיצום כספי בשל הפרה לפי חוק זה ולפי חוק אחר

16. על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 6 ושל הוראה מההוראות לפי חוק אחר, לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד.

ערעור

17. (א) על החלטה סופית של המנהל לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 30 ימים מיום שנמסרה למפר הודעה על ההחלטה.

(ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף קטן (א) כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או שבית המשפט הורה על כך.

(ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), לאחר ששולם העיצום הכספי לפי הוראות פרק זה, והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו שהופחת, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

פרסום

18. (א) הטיל המנהל עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם באתר האינטרנט של רשות המסים את הפרטים שלהלן, בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

(1) דבר הטלת העיצום הכספי;

(2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה;

(3) סכום העיצום הכספי שהוטל;

(4) אם הופחת העיצום הכספי - הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ושיעורי ההפחתה;

(5) פרטים על המפר, הנוגעים לעניין, למעט שמו.

(ב) הוגש ערעור לפי סעיף 17, יפרסם המנהל את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו.

(ג) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם המנהל פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, וכן רשאי הוא שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(ד) פרסום לפי סעיף זה בעניין עיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ובעניין עיצום כספי שהוטל על יחיד - לתקופה של שנתיים; שר המשפטים יקבע הוראות לעניין הדרכים שימנעו, ככל האפשר, את אפשרות העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיף זה לאחר שחלפה התקופה האמורה בסעיף קטן זה.

(ה) שר האוצר רשאי לקבוע דרכים נוספות לפרסום הפרטים האמורים בסעיף זה.

שמירת אחריות פלילית

19. (א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המנויות בסעיף 6, המהווה עבירה.

(ב) שלח המנהל למפר הודעה על כוונת חיוב, בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותה הפרה, אלא אם כן התגלו עובדות חדשות המצדיקות זאת.

(ג) הוגש נגד אדם כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו המנהל הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה, ואם הוגש כתב האישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב) לאחר שהמפר שילם עיצום כספי, יוחזר לו הסכום ששולם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום הסכום, עד יום החזרתו.

פרק ד': עונשין

איסורים על מי שאינו עוסק לפעול בניגוד להגבלות על שימוש במזומן ובשיקים

20. אדם שאינו עוסק העושה אחד מאלה, דינו - קנס בשיעור כאמור בסעיף 6(ג), ובלבד שגובה הקנס לא יעלה על פי 20 מקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין:

(1) מקבל תשלום במזומן בעבור עסקה שמחירה עולה על הסכום הנקוב בפרט (2) לתוספת הראשונה, בניגוד להוראות סעיף 2(ב);

(2) נותן לעוסק תשלום במזומן בעבור עסקה במסגרת עסקו של העוסק שמחירה עולה על הסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה, בניגוד להוראות סעיף 2(ג);

(3) נותן למי שאינו עוסק תשלום במזומן בעבור עסקה שמחירה עולה על הסכום הנקוב בפרט (2) לתוספת הראשונה, בניגוד להוראות סעיף 2(ד);

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(4) תייר שנותן לעוסק תשלום במזומן בעבור עסקה שמחירה עולה על פי חמישה מהסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה, ואם שונה הסכום לפי הוראות סעיף 33(ב) - אם מחיר העסקה עולה על 40,000 שקלים חדשים, בניגוד להוראות סעיף 2(ה);

(5) נותן או מקבל תשלום במזומן כשכר עבודה, כתרומה או כהלוואה, שסכומם עולה על הסכום הקבוע בפרט (1) לתוספת הראשונה, בניגוד להוראות סעיף 2(ז);

(6) נותן או מקבל תשלום במזומן כמתנה, כשסכומה עולה על הסכום הקבוע בפרט (2) לתוספת הראשונה, בניגוד להוראות סעיף 2(ח);

(7) מקבל תשלום בשיק העולה על 5,000 שקלים חדשים, בלי ששמו נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 4(ב);

(8) נותן לעוסק, במסגרת עסקו של העוסק, תשלום בשיק, בלי ששם העוסק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 4(ג);

(9) נותן למי שאינו עוסק תשלום בשיק העולה על 5,000 שקלים חדשים, בלי ששם מקבל התשלום בשיק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 4(ד);

(10) מסב שיק או מקבל שיק מוסב, בלי ששמו ומספר זהותו של המסב נקובים בשיק, בניגוד להוראות סעיף 4(ה).

איסור קבלת סכום במזומן על ידי עורך דין או רואה חשבון במסגרת מתן שירות עסקי ללקוח

21. עורך דין או רואה חשבון המקבל במסגרת מתן שירות עסקי ללקוח סכום במזומן העולה על הסכום הקבוע בפרט (1) או (2) לתוספת הראשונה, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 2(ו), דינו - קנס בשיעור כאמור בסעיף 6(ג), ובלבד שגובה הקנס לא יעלה על פי 20 מקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; בסעיף זה, "שירות עסקי" - כהגדרתו בסעיף 28ב לחוק איסור הלבנת הון.

מרמה

22. העושה מעשה מרמה, לרבות אחד מהמעשים המנויים להלן, במטרה להתחמק מאחד האיסורים הקבועים בסעיף 2(א) עד (ח), דינו - מאסר שלוש שנים:

(1) מפצל במרמה עסקה, שכר עבודה, תרומה, הלוואה או מתנה;

(2) רושם פרטים כוזבים במסמך.

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

פרק ה': סמכויות פיקוח ואכיפה

הסמכת ממונים

23. (א) המנהל רשאי להסמיך, מבין עובדי רשות המסים, ממונים שיהיו נתונות להם סמכויות הפיקוח לפי סעיף 25 (להלן – ממונה), לשם ביצוע הוראות חוק זה.

(ב) לא יוסמך ממונה לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא לא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי, לדעת המנהל, להפעיל סמכויות פיקוח;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סעיף 25, כפי שהורה המנהל;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה המנהל.

הסמכת מפקחים

24. (א) המנהל רשאי להסמיך, מבין עובדי רשות המסים, מפקחים שיהיו נתונות להם סמכויות האכיפה לפי סעיף 26 (להלן – מפקח), לשם ביצוע הוראות חוק זה.

(ב) לא יוסמך מפקח לפי הוראות סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מיום קבלת פרטיו, כי היא אינה מתנגדת למינויו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי סעיף 26, כפי שהורה המנהל בהסכמת השר לביטחון הפנים, ובכלל זה בכל אלה:

(א) הסברים על מטרות חוק זה;

(ב) סמכויות מפקח על פי חוק זה;

(ג) מושגים בדיני הראיות וסדר הדין הפלילי;

(ד) דרכי אכיפתו של חוק זה;

(3) הוא עומד בתנאי כשירות נוספים כפי שהורה המנהל, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.

סמכויות פיקוח

25. לשם פיקוח על ביצוע הוראות חוק זה, רשאי ממונה –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(2) לדרוש מכל אדם למסור לו כל ידיעה או מסמך שדרושים לו לשם מילוי תפקידו; בפסקה זו, "מסמך" - לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

(3) להיכנס למקום שהכניסה אליו דרושה לשם מילוי תפקידו, לרבות לכלי תחבורה כשהוא נייח, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים אלא על פי צו של בית משפט.

סמכויות אכיפה

26. התעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה, רשאי מפקח -

(1) לחקור כל אדם הקשור לעבירה כאמור או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה כאמור; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו־3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות) 20, בשינויים המחויבים;

(2) לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה כאמור; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (בסעיף זה - פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;

(3) לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו־45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

תנאים להפעלת הסמכות

27. (א) ממונה או מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ואם יש בידו תעודה החתומה על ידי המנהל, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

(ב) סמכויות המנהל לפי פרק זה אינן ניתנות לאצילה.

פרק ו': הוראות שונות

החזקת אמצעי תשלום אלקטרוניים

28. לשם הגדלת היקף השימוש באמצעי תשלום אלקטרוניים, רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע כללים לחיוב עוסקים, דרך כלל או לסוגי עוסקים, למעט עוסק פטור כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, בהחזקת אמצעי ייעודי המשמש לקריאת כרטיסי חיוב או לסליקת אמצעי תשלום אלקטרוני אחר, ובלבד שלא יחייבו להחזיק יותר מאמצעי ייעודי אחד.

חובת תיעוד אמצעי תשלום

29. (א) עוסק יתעד את אמצעי התשלום שבאמצעותו שילם תשלום או קיבל תקבול.

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(ב) המנהל רשאי לקבוע, במסגרת הוראות ניהול ספרים לפי סעיף 130 לפקודת מס הכנסה, הוראות לעניין אופן התיעוד של אמצעי התשלום לפי סעיף קטן (א), לרבות באמצעות שמירת מסמכים המעידים על אמצעי התשלום.

חובת הצהרה על אמצעי תשלום לעניין זכויות במקרקעין

30. (א) רוכש זכויות במקרקעין החייב בהגשת הצהרה לפי סעיף 73 לחוק מיסוי מקרקעין, יכלול בהצהרה כאמור את אחד מאלה:

(1) פרטים לעניין אמצעי התשלום שבו ניתנת התמורה בצירוף אסמכתאות, והכול כפי שיורה המנהל;

(2) הצהרה כי במועד מתן ההצהרה פרטי אמצעי התשלום אינם ידועים לו.

(ב) לא ייתן המנהל אישור לפי סעיף 16(א)(2) לחוק מיסוי מקרקעין, אם לא התקיימו התנאים האמורים בסעיף קטן (א).

(ג) רוכש זכות במקרקעין שהצהיר כי פרטי אמצעי התשלום אינם ידועים לו, כאמור בסעיף קטן (א)(2), ידווח למנהל את פרטי אמצעי התשלום כאמור בסעיף קטן (א)(1), בתוך שישה חודשים מהמועד שבו החזקה במקרקעין נמסרה לרוכש או ניתנה לפקודתו.

סודיות

31. לא יגלה אדם ידיעה שהגיעה אליו אגב ביצוע חוק זה; לעניין זה יחולו הוראות סעיף 142(א), (א1) ו־(ב) לחוק מס ערך מוסף, בשינויים המחויבים.

ביצוע ותקנות

32. (א) שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בהסכמת שר המשפטים ונגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה, להתקין תקנות לביצועו.

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיף 11 יובאו לאישור ועדת החוקה בתוך שלושה חודשים מיום התחילה.

תיקון התוספת הראשונה

33. (א) החל ביום ד׳ בטבת התש״ף (1 בינואר 2020), ומדי שנה, יבחן שר האוצר, את שינוי התוספת הראשונה כאמור בסעיף קטן (ב).

(ב) החל ביום ד׳ בטבת התש״ף (1 בינואר 2020), רשאי שר האוצר, בצו, בהסכמת שר המשפטים ונגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה, לשנות את התוספת הראשונה ולקבוע בה כי -

(1) הסכום הנקוב בפרט (1) יהיה 6,000 שקלים חדשים, ולעניין החלת שינוי זה על שכר עבודה - גם בהסכמת שר הכלכלה והתעשייה;

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(2) הסכום הנקוב בפרט (2) יהיה 15,000 שקלים חדשים, למעט לעניין סכום שמשלם אדם שאינו עוסק בעד רכישת כלי רכב שייוותר 50,000 שקלים חדשים.

פרק ז': תיקונים עקיפים

34 – 38. (תיקונים עקיפים בחוקים שונים – התיקונים שולבו בחוקים עצמם).

פרק ח': תחילה, תחולה, הוראת מעבר והוראות שעה

תחילה וסייגים לתחולה

39. (א) תחילתו של חוק זה ביום כ"ט בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019).

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תחילתם של סעיפים 5 ו־6(ב) ושל התוספת השנייה, וכן של סעיף 81א(ז) לחוק ההוצאה לפועל כנוסחו בחוק זה, ביום כ"ח בסיוון התשע"ט (1 ביולי 2019).

(ג) הוראות חוק זה לא יחולו –

(1) על הסכמי הלוואה ועסקאות, למעט עסקאות מתמשכות לקבלת שירות או מכר של זכות שכירות, שנכרתו ערב יום התחילה;

(2) על שיקים שהופקדו למשמרת אצל תאגיד בנקאי, בנק הדואר או בעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי, ערב יום התחילה המאוחר.

הוראת מעבר

40. על אף הוראות סעיפים 6 ו־20, בתשעת החודשים שמיום התחילה או מיום התחילה המאוחר, לפי העניין, לא יוטל עיצום כספי או קנס בשל הפרת הוראה לפי חוק זה, אלא אם כן המפר קיבל התראה בכתב על ההפרה, וחזר והפר את אותה הוראה.

הוראת שעה לעניין מי שעיסוקו במתן אשראי שאינו נושא ריבית (תיקון התשע"ט)

41. עד יום תחילתו של החוק להסדרת מתן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית על ידי מוסדות לגמילות חסדים, התשע"ט–2019, ואם תידחה תחילתו בהתאם לסעיף 109(ג) לאותו החוק, תידחה התקופה בהתאמה, לא יחולו הוראות סעיף 2 על מי שעיסוקו במתן אשראי שאינו נושא ריבית ליחיד או לאחר שעיסוקו במתן אשראי כאמור – לעניין עיסוקו כאמור לגבי פעולות של תרומה, הלוואה או מתנה; בסעיף זה –

"ריבית" – כהגדרתה בסעיף 25א לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;

"החוק המסדיר" – (נמחקה).

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

הוראת שעה לעניין שימוש במזומן בעסקאות עם תושבי האזור או תושבי המועצה הפלסטינית

42. (א) בתקופה של שלוש שנים[1] מיום התחילה (להלן – תקופת הוראת השעה), לא יחולו הוראות סעיף 2 על המנויים להלן:

(1) תושב האזור או תושב שטחי המועצה הפלסטינית שאינם אזרחים ישראלים; בסעיף זה, "האזור", "שטחי המועצה הפלסטינית" ו"אזרח ישראלי" – כהגדרתם בסעיף 11יב1 לחוק איסור הלבנת הון כנוסחו בחוק זה;

(2) אזרח ישראלי הנותן תשלום במזומן כאמור בסעיף 2 לתושב האזור או לתושב שטחי המועצה הפלסטינית שאינם אזרחים ישראלים ואזרח ישראלי המקבל תשלום במזומן כאמור באותו סעיף מתושב האזור או שטחי המועצה הפלסטינית שאינם אזרחים ישראלים.

(ב) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, שר הביטחון ונגיד בנק ישראל ובאישור ועדת החוקה, רשאי, בצו, להאריך את תקופת הוראת השעה לתקופות נוספות שלא יעלו במצטבר על שלוש שנים, בהסתמך על נימוקים ונתונים שיביא לפני הוועדה; בצו כאמור, רשאי שר האוצר להפחית את הסכומים הנקובים בסעיף 11יב1 לחוק איסור הלבנת הון, כנוסחו בחוק זה.

43. (תיקון עקיף בחוק איסור הלבנת הון. התיקון שולב בחוק).

דיווח לבנסת

44. (א) המנהל ידווח בכתב, מדי שנה, בארבע השנים שמתום שנה מיום התחילה לוועדת החוקה, על העניינים שלהלן הנוגעים לתחום אחריותו:

(1) מספר העיצומים הכספיים שהוטלו מכוח סעיף 6, הסכומים שהוטלו וכמה מתוכם נגבו;

(2) מספר הקנסות שהוטלו מכוח סעיף 20, הסכומים שהוטלו וכמה מתוכם נגבו;

(3) מספר ההתראות שנשלחו לפי סעיף 40.

(ב) המפקח על הבנקים, המפקח כהגדרתו בחוק הדואר והמפקח כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים, ידווחו בכתב, מידי שנה בארבע השנים שמתום יום התחילה המאוחר, לוועדת החוקה, על העניינים המנויים בפסקאות (1) עד (3) שבסעיף קטן (א), הנוגעים לתחום אחריותם, וכן על שיעור השיקים שלא נפרעו על ידי תאגיד בנקאי, בנק הדואר ובעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי, לפי העניין, ועל העילות לאי־הפירעון.

---

1. תקופת הוראות השעה שבסעיף 42(א) הוארכה עד יום 31.12.2022 (ק"ת 9872, התשפ"ב, עמ' 1522).

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות

(תיקון התשפ"ב)

תוספת ראשונה

(סעיפים 2, 6(א)(1) עד (4), 20(1) עד (6) ו־21)

(1)[1] 6,000 שקלים חדשים.

(2)[1] 15,000 שקלים חדשים, למעט לעניין סכום שמשלם אדם שאינו עוסק בעד רכישת כלי רכב, שייוותר 50,000 שקלים חדשים.

תוספת שנייה

(סעיף 5)

(1) שם הנפרע אינו נקוב בשיק;

(2) אם השיק הוא שיק מוסב והסכום הנקוב בו עולה על 10,000 שקלים חדשים, מתקיים אחד מאלה:

(א) לא נקובים בשיק השמות של המסב והנסב ומספר הזהות של המסב;

(ב) השיק הוסב יותר מפעם אחת, למעט –

(1) היסב שקבע שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים ונגיד בנק ישראל, ובאישור ועדת החוקה, שנועד לתיקון פרטים בשיק בהתאם לסעיף 31(4) לפקודת השטרות, ובתנאים שקבע;

(2) אם לאחר ההיסב הראשון השיק הועבר לתאגיד בנקאי, לבנק הדואר או לבעל רישיון למתן שירותי פיקדון ואשראי לשם פירעונו;

(3) אם ההיסב השני הוא לגוף פיננסי מפוקח; שר האוצר, בהסכמת נגיד בנק ישראל, ובאישור ועדת החוקה, רשאי לקבוע כי היסב כאמור ייעשה רק לגבי שירותים שקבע;

(4) אם לאחר היסב כאמור בפסקה (3), השיק הוסב מהגוף הפיננסי המפוקח לגוף פיננסי מפוקח אחר פעם אחת בלבד.

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

משה כחלון
שר האוצר

ראובן ריבלין
נשיא המדינה

יולי יואל אדלשטיין
יושב ראש הכנסת

---

1. עד 1.8.2022 הסכום בסעיף (1) לתוספת הראשונה הוא 11,000 ש"ח ובסעיף 2 – 50,000 ש"ח (ללא הסייג הרשום לאחר הסכום).

המסמך הוכן עבור בנק ישראל על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות